

پنج شنبه 28 آبان 1 ذی الحجه 19 نوامبر

روز اول ماه ذی حجه...

روز اول ماه ذی حجه

روز اول ماه ذی حجه، روز شریف و مبارکی است و اعمال عبادی این روز مهم عبارتند از: 1- خواندن نماز حضرت فاطمه (س). این نماز همانند نماز امیرالمؤمنین (ع)، چهار رکعت [دو تا دو رکعتی] است، که در هر رکعت، یک بار سوره حمد و پنجاه بار سوره توحید [قل هو الله احد] قرائت می شود و پس از پایان نماز، تسبیحات حضرت زهرا (س) گفته شود و آن گاه این دعا خوانده شود:

سبحان الله ذي العزّ الشّامخ المنيف، سبحان ذي الجلال الباذخ العظيم...

این نماز ودعای پس از آن در هر جمعه نیز مستحب است.

2- خواندن دو رکعت نماز، در نزدیکی های ظهر [نیم ساعت پیش از زوال]، که در هر رکعت، یک بار سوره حمد و ده بار سوره توحید [قل هو الله احد]، ده بار آیه الكرسي [الله لا اله الا هو الحّي القيوم ...] و ده بار سوره قدر [انا انزلناه في ليلة القدر] قرائت گردد.

3- روزه گرفتن. روایت شده است: کسی که روز اول ذی حجه روزه بگیرد، خداوند سبحان روزه هشتاد ماهه را برای او می نویسد.

4- هر کسی در این روز از ستمگر و زور گویی بترسد، بگوید: حَسْبِي، حَسْبِي، حَسْبِي، حَسْبِي، حَسْبِي سؤالي عَلْمَكَة يحالي؛ تا خداوند متعال او را از شر ستمگر برهاند.

تولد حضرت ابراهیم خلیل الله

درباره تولد حضرت ابراهیم (ع) چند روایت نقل گردید. بنا به روایت اول، که آن را در رویداد 25 ذی قعدة بیان کردیم، آن حضرت در 25 ذی قعدة دیده به جهان گشود.

اما بنا به روایتی که سید بن طاووس به نقل از شیخ صدوق و شیخ طوسی از امام موسی کاظم (ع)، در الاقبال آورده است، حضرت ابراهیم (ع) در نخستین روز ذی حجه دیده به جهان گشوده و در همین روز، خداوند سبحان وی را به دوستی [خلیل] خویش برگزید.

در تأیید همین قول، در روایتی آمد که ابراهیم خلیل الرحمن (ع) در نخستین روز ذی حجه دیده به جهان گشود، پس هر کس این روز را روزه بگیرد، کفاره شصت سال او خواهد شد.

شایان ذکر است، که حضرت ابراهیم (ع) پدر ارجمند حضرت اسماعیل (ع) و حضرت اسحاق (ع) می باشد بر این اساس تمامی ادیان توحیدی معروف [اسلام، مسیحیت، یهود، صابئین] و مذاهب مختلفه آن ها، به آن پیامبر عظیم و خلیل الهی منتهی می گردد.

رحلت میرزا محمد تقی شیرازی (میرزای دوم) در سال 1338 هجری قمری

خلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرصه دین و دانش:

ولادت: وی در سال 1270 هجری قمری در شیراز به دنیا آمده و در کربلا پرورش یافته است، میرزا محمد تقی شیرازی فرزند

عارف کامل، حاج میرزا محب علی بن میرزا محمد علی گلشن شیرازی، از فحول علمای امامیه در قرن چهاردهم می باشد.

تحصیلات: او تحصیلات خود را از مقدمات علوم اسلامی در کربلا فرا گرفت و آن گاه با دوست و مصاحب و هم مباحثه خود، سید محمد فشارکی اصفهانی همراه نخستین دسته از مهاجران به سامرا رفت و به محضر درس میرزای شیرازی (ره) پیوست و سپس در شمار برترین شاگردان حوزه درسی میرزای اول در آمد، به حدی که در دوران زندگی خود استاد ارجمند، جمعی از شاگردان فاضل و مبرز استاد، به محضر درس و بحث او روی آوردند به خاطر شایستگی و فضل و دانش و برازندگی خود، به جانشینی استاد تعیین شد و مرجع تقلید شیعیان گردید.

اساتید: او در محضر بسیاری از بزرگان از جمله: فاضل اردکانی، و حاج میرزا محمد حسن شیرازی کسب علم نموده است.

تدریس: بعد از وفات استاد معظم خود میرزای شیرازی اول، در سامرا متصدی اداره حوزه علمیه سامرا و تدریس آن شد.

شاگردان: شاگردانی که در مکتب تدریسی او تربیت یافته اند، به (اصحاب سامرا) معروف می باشند که از آن میان مرحوم

حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی، مؤسس حوزه علمیه قم می باشد.

تالیفات: او دارای تالیفات و آثار قلمی متعددی است که از آن میان:

1 - شرح مکاسب شیخ مرتضی انصاری.

2 - شرح منظومه رضائیه، تالیف سید صدر الدین عاملی.

3 - القوائد الفاخرة، فی مدح العترة الطاهرة.

4 - رساله عملیه که بعدها مورد تحشیه برخی از فقها واقع شده است .

گفتار بزرگان : 1 - مرحوم شیخ آقا بزرگ تهرانی، در کتاب (نقبا البشر) درباره میرزای دوم و مبارزات و مجاهدات وی می نویسد: میرزا محمد تقی حائری شیرازی، پیشوای انقلاب عراق و نخستین برافروزنده شعله آن شورش و جنبش، از بزرگ ترین عالمان و مجتهدان عصر خود بود او یکی از مشهور ترین چهره های شناخته شده در علم و تقوی و غیرت و شهامت دینی بود. 2 - سید حسن صدر، نویسنده کتاب ارزشمند (تاسیس الشیعه لعلوم الاسلام) در کتاب (تکمله) می نویسد: بیست سال با وی معاشرت داشتم، در این مدت يك لغزش و خلافی هم از او ندیده و يك روش ناپسند و مستهجن از او مشاهده نکردم، دوازده سال با او هم بحث بودم و همواره نظرهای دقیق و افکار عمیق و یادآوری های علمی و ارزنده از او می شنیدم و استفاده می بردم.

خصوصیات اخلاقی : آنچه بیش از هر چیز دیگر به شخصیت میرزای دوم، عظمت و اعتبار داده و او را در میان صدها تن از مجتهدان و دانشمندان معاصر خود ممتاز و بر جسته ساخته است، احساس تعهد و مسئولیت در برابر حوادث و پیشامدهای بزرگ زندگی اجتماعی مسلمانان است، او خود را شريك و سهیم حوادث مربوط به زندگی ملت‌های مسلمان، در هر نقطه ای از دنیا می دانست و از فدا کردن جان خویش در راه انجام مسئولیت هایش دریغ نداشت.

دوران : در میان شهرهای عراق، نجف، کربلا، کاظمین و سامرا از موقعیت معنوی خاصی بر خوردارند که نه تنها دیگر شهرهای جهان، که حتی سایر شهرهای عراق نیز فاقد آنند، و باز در میان شهرها هم، شهر نجف موقعیت مذهبی، سیاسی و اجتماعی ویژه ای دارد که آن را والاتر و ارجمندتر از سایر شهرها می سازد نجف که پایگاه تربیتی میرزای دوم، و نیز پایگاه پرورش فکری و رشد مذهبی بسیاری از بزرگ مردان عالم اسلام، و برگزیدگان مشرق زمین است، با سابقه معنوی، فرهنگی و تاریخی خود که به قریب هزار سال می رسد، اکنون نیز مرکز علمی و پایگاه تربیتی آزاد مردان و مجاهدان راه رستگاری و رهایی بشر از قید و بند استعمار و استبداد است مردانی که نسل در نسل آنان از صدها سال پیش همواره در برابر ظلم و ستم ایستادگی کرده اند و هرگز در برابر زور و زورگویی تسلیم نشده اند، سهل است که غالباً خود بر افرازانده پرچم استقلال و انقلاب بوده اند.

نویسنده کتاب (ثورة النجف)، در این باره نوشته است : نجف اشرف در در اواخر قرن نوزدهم و قرن بیستم میلادی، در يك جنبش سیاسی و ملی درگیر شد که هدف آن عبارت از نجات اسلام از مسیرهای انحرافی بود که استعمار برای آن تدارك دیده بود، و نیز رهایی ملت‌های مسلمان از یوغ استعمار و استثمار نابود کننده و فقر بنیان کن و بی سواد عمومی و بیماری های همه گیر بود.

موقعیت خاص نجف، چنان بود که بازتاب و اخبار تمامی انقلابات و تحولات مهم سیاسی ایران و عراق به گونه ای در آن شهر منعکس می شد و این انعکاس نتایج و آثار گوناگونی را در پی می آورد .

چنین بود که در طول سالها، نجف مرکز تجمع متفکران آزاده و آزادی خواه سیاسیون و انقلابیون عراق، ایران، ترکیه و دیگر کشورهای اسلامی گردیده بود.

و در همین مسیر بود که رهبری انقلاب 1920 میلادی (1337 هجری قمری) نیز به پرچمداری و پیشوایی مجاهد بزرگ آگاه، و مرجع مذهبی رزمنده، مرحوم میرزا محمد تقی شیرازی یا میرزای دوم، مسیر شایسته خود را پیمود.

فعالیت : فعالیت میرزای دوم، در مقام رهبری مجاهدات ضد استعماری ملل مسلمان به طور اعم، و ملت عراق به طور اخص، اعلامیه ها، نامه ها و فتوای متعددی نوشته و صادر کرده است که از آن میان برای نمونه به دو نامه اشاره می کنیم :

1 - در نامه اول خطاب به مردم عراق چنین می نگارد : برادران عراقی! هم زمان شما در بغداد، کاظمین، نجف، کربلا و دیگر جاها هم پیمان شده اند که دست به تظاهرات مسالمت آمیز زنند و برخی از این تظاهرات را آغاز کرده اند، خواسته همه مردم حقوق مشروع ملت عراق است که نتیجه آن استقلال این کشور است بر اساس يك حکومت عدل اسلامی .

بنابر این وظیفه همه شما است که نمایندگان خود را برای مطالبه این حقوق به بغداد گسیل دارید، سعی کنید به امنیت مردم ضرر و آسیب نرسد و در میان خودتان اختلاف ایجاد نگردد توصیه می کنم در این جهاد بزرگ به همه عقاید و افکاری که در میان مردم وجود دارد، احترام بگذارید.

تاثیر این نامه، شگرف و بیرون از حد تصور بود همین که این نامه در میان مردم عراق پخش شد و دست به دست گشت در مدتی اندک نمایندگان مردم از شهرهای مختلف، حتی از روستاهای عراق دسته به دسته به بغداد سرازیر شدند قدرت های انگلیس، در آغاز کار را جدی نمی گرفتند و باور نمی کردند که تنها فتوی و يك نامه از طرف يك رهبر مذهبی بتواند چنین شور و هیجانی بر پا کند و بدین گونه هزاران نفر را از اقصی نقاط کشور به راه اندازد و موجی چنین خروشان به پا کند اما چون دو روز گذشت و ناگهان دیدند که سیل خروشان مردم خشمگین به سوی بغداد سرازیر شده است.

در این هنگام، میرزای دوم که می دید تجهیزات ملت مسلمان در برابر نیروی استعماری و قدرت کم مانند انگلیس، تاب مقاومت ندارد و به خصوص از لحاظ مالی هر آن بیم می رود که مسلمانان از پای در آیند، فتوای مشهور خود را که فتوای مهم و مسئولیت بر انگیزش بود، صادر کرد و دستور داد که هزینه مجاهدین از راه زکات اموال مسلمانان، تامین گردد.

با صدور این دستور، مسلمانان متمکن و مرفه، حتی آنان که عواید شان تنها کفاف مخارج خود و خانواده شان را می داد، دسته دسته راه افتادند و زکات خود را به دست خویش در اختیار رهبر مبارز و نهضت ضد استعماری گذاشتند تا در راه جهاد و راه خدا صرف کند.

2 - میرزای شیرازی دومین نامه خود را خطاب به مردم عراق صادر کرد این نامه که گویی کلمات آن شعله های آتشین سرکش

بود که به خرمن خشک جان و روان مسلمانان می افتاد، آنان را به راستی یکپارچه تبدیل به شعله می کرد و به جان استعمار گران انگلیسی می انداخت.

همین نامه است که حاوی فتوای معروف و تاریخی میرزای دوم است و مورخین و محققین تاریخ ملل شرق و به خصوص تاریخ مبارزات مسلمانان و نهضت‌های اسلامی از آن چنین یاد کرده اند: فتوایی تکان دهنده و بر انگیزاننده که در سر نوشت مردم عراق و دیگر کشورهای مجاور تأثیری خاص داشت و استعمار گران را چنان دچار وحشت و اضطراب کرد که ناگهان خود را در يك قدمی نابودی دیدند.

این نامه تکان دهنده و فتوای تاریخی با این عبارات آغاز می شود: بر مردم عراق استیفای حقوق خود واجب است، در خلال اقدامات خود، صلح و امنیت را در نظر داشته باشند، اما در صورتی که دولت انگلیس از پذیرفتن پیشنهاد های آنان سر باز زند، مردم می توانند از سلاح استفاده کنند و با دشمن خود بجنگند .

با صدور این فتوی، وضع دگرگون شد مردم مسلمان و زجر کشیده و ستم‌دیده و محروم مانده عراق، تا آن زمان بلا تکلیف و بی هدف و سرگردان بودند و نمی دانستند در نهایت امر در برابر استعمارگران جهان غرب، باید چه کنند و چه جبهه ای داشته باشند؟، ولی اکنون با صدور فتوایی به این روشنی و وضوح، دیگر کمترین نقطه تاریک و مبهمی باقی نمانده بود.

همین فتوی و به دنبال آن بر انگیزتن يك پارچه ملت مسلمان عراق، پایه های نهضت بزرگ را بنیان نهاد و هسته مرکزی انقلاب عراق را تشکیل داد.

هم‌زمان: هم‌زمان مرحوم میرزا: از جمله علمای مشهور و مجتهدین بزرگی که در آن جنگ و جهاد ضد استعماری شرکت کردند.

1 - مرحوم سید محمد طباطبایی، فرزند ارشد سید کاظم یزدی.

2 و 3 - سید مصطفی کاشانی، و فرزند برومندش سید ابوالقاسم کاشانی .

4 - سید محمد تقی خوانساری.

5 و 6 - شیخ مهدی خالصی و فرزند ارجمندش، مرحوم شیخ مهدی خالصی زاده.

7 - شیخ محمد باقر زنجانی.

که هر يك در رهبری نهضت اسلامی پایه گذاری شده توسط میرزای دوم، نقش حساس و تاریخ سازی به عهده داشتند. وفات: او پس از عمری تلاش و کوشش در راه تعلیم و تربیت در حوزه علمیه سامرا و نجف، بالاخره در اول ذی حجه سال 1338 هجری قمری (عبارت مشهور دهه اول ذی حجه است)، در 68 سالگی، در شهر نجف در گذشت، و حوزه علمیه آن شهر، به مناسبت مرگ او تعطیل عمومی شد، و با کمال تجلیل جنازه او به کربلای معلان نقل گردید و مرحوم شریعت اصفهانی بر جنازه اش نماز گزارد، و در یکی از حجرات صحن مقدس حسینی (علیه السلام) دفن شد.

آغاز زندگی مشترک حضرت فاطمه زهرا (س) و حضرت علی (ع) در سال دوم هجری قمری

حضرت فاطمه زهرا (س) و حضرت علی (ع) این دو نور دیدگان رسول اکرم (ص) زندگی مشترک خویش را در سال دوم هجری قمری آغاز کردند. بر اساس مندرجات بسیاری از کتب شیعه و اهل سنت بزرگانی از مهاجرین و انصار از حضرت رسول اکرم (ص) تقاضا کرده بودند که پیمان ازدواج با حضرت فاطمه ببندند اما پاسخ رسول گرامی اسلام به آنان این بود که من در مورد ازدواج فاطمه منتظر دستور خداوندم. عاقبت حضرت علی (ع) حضرت فاطمه (س) را از حضرت محمد (ص) خواستگاری کردند و بدین ترتیب در چنین روز فرخنده ای این دو ستاره درخشان آسمان اسلام محمدی زندگی مشترک و پر ثمر خویش را آغاز کردند.

تولد عَزَّالْدِّينَ عَبْدِالْحَمِيدِ بْنِ هَيْبَةَ اللّهِ» معروف به «ابن آبي القَدِير» در سال 586 هجری قمری

«عَزَّالْدِّينَ عَبْدِالْحَمِيدِ بْنِ هَيْبَةَ اللّهِ» معروف به «ابن آبي القَدِير» ادیب و مورّخ نامدار عرب در سال 586 هجری قمری در مدائن بدنیا آمد، در هنگام فتح بغداد به دست هلاکوخان مغول اسیر شد اما دوره اسارت وی با وساطت خواجه نصیر الدّین طوسی دیری نپایید. از این مورّخ مسلمان کتاب ارزشمندی به نام تَهج البلاغه به جای مانده که شامل بیست جلد است. مؤلف در این اثر افزون بر مسائل کلامی و فقهی شرح مفصّلی درباره فتوحات مغول نگاشته است که منبع بسیار معتبری درباره تاریخ آن ایام بشمار می رود.

آغاز عملیات نامنظم ظفر4 در سال 1366 هجری شمسی

عملیات نامنظم ظفر4 در سال 1366 هجری شمسی با رمز یا رسول الله (ص) در منطقه عملیاتی استان دهوک در عمق دوپست و پنجاه کیلومتری داخل خاک عراق انجام شد. هدف از اجرای این عملیات انهدام تأسیسات نظامی و اقتصادی دشمن بود که نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی قرارگاه رمضان با همکاری معارضین عراقی آن را با پیروزی انجام دادند.